

پسیار دور از شبکه توزیع هستند برای برق دار شدن چاههای شان،

بنابراین اگر قرار باشد برقی کردن

چاهها به همین روش ادامه نیافرید، مشکلات چند سال پیش کماکان پابرجا خواهد بود و نمایندگان محترم مجلس شورای اسلامی تحت فشار کشاورزان موضوع را در کمیسیون انرژی مطرح خواهند کرد.

در بودجه سال ۱۳۸۴ دو تبصره قانونی محل اعتبارات برق‌رسانی به چاههای کشاورزی را مشخص می‌کند:

(الف) پاراگراف چهارم بند «ب» تبصره «۱۱» قانون بودجه سال ۱۳۸۴ که اعلام می‌دارد دو در هزار درآمد حاصل از استحصال نفت (برابر ۷۲۵ میلیارد ریال) به شرکت توانیر برای احداث تأسیسات تولید و انتقال انرژی اختصاص داده شده است. به استناد این مصوبه قانونی، وزارت نیرو جدول سهمیه‌ای شرکت‌های برق منطقه‌ای را برای برق‌دار کردن چاههای کشاورزی با سقف ۳۹۰۰ حلقه چاه تعیین و طی نامه شماره ۱۶۲۰۰/۳۰/۲۲ مورخ ۱۳۸۴/۳/۲۲ با امضای وزیر نیرو، برای وزارت جهاد کشاورزی ارسال کرده است.

(ب) اختصاص یارانه برای برقی کردن چاههای کشاورزی در سال ۱۳۸۴

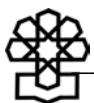
براساس پاراگراف دوم بند «ب» تبصره «۱۱» قانون بودجه سال ۱۳۸۴ معادل یک در هزار درآمد حاصل از استحصال نفت به بانک کشاورزی پرداخت شده تا با معرفی کشاورزان توسط وزارت جهاد کشاورزی به بانک مذکور، کمک بلاعوض برای برقی کردن چاههای کشاورزی به آن‌ها پرداخت گردد. براساس آئین‌نامه اجرایی اعتبار مذکور، باید حداقل ۵۰ درصد هزینه برق‌دار کردن چاههای کشاورزی (تا سقف ۳۰ میلیون ریال برای هر متقاضی) به صورت یارانه و حداقل برای ۱۲۰۰۰ متقاضی با سقف اعتباری پرداخت شود.

برقی کردن چاههای کشاورزی همواره یکی از اهداف مهم دولت جمهوری اسلامی بود به‌طوری که علاوه بر تأکید آن در برنامه سوم توسعه و ذکر موضوع در اغلب لوایح سالانه بودجه، قانون تسهیل برقی کردن چاههای کشاورزی در تاریخ ۱۳۸۰/۸/۲ در مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید و در تاریخ ۱۳۸۰/۷/۲۹ تأیید شورای نگهبان قرار گرفت.

اولین قانون برق‌رسانی به چاههای کشاورزی تحت عنوان «قانون تسریع در برق‌رسانی به چاههای کشاورزی» در سال ۱۳۷۸ در مجلس شورای اسلامی تصویب و به دولت ابلاغ شد و پس از آن قوانین و تبصره‌هایی به تصویب رسید که در پیوست ۴ درج شده است.

در اجرای این قوانین و مصوبات، وزارت نیرو اقداماتی انجام داده است که در پیوست ۱ ارائه شده است.

موانعی که اجرای عملیات برق‌رسانی را با کندی رو به رو می‌سازد عبارتند از: مراجعات غیر ضرور متقاضیان برقی کردن چاه به سازمان‌هایی مانند بانک کشاورزی، اداره کشاورزی محل - اداره آبیاری - شرکت برق منطقه‌ای از یک طرف و از طرف دیگر رابطه غیر شفاف بین وزارت نیرو و وزارت نفت برای تأمین منابع مالی با وجود مصوبات شورای اقتصاد «موضوع مصوبه ۳۳۱/۴۵۶۷۵ مورخ ۸۱/۹/۱۷» سهمیه‌بندی نه چندان منطقی برقی کردن چاههای کشاورزی توسط برق‌های منطقه‌ای (جدول ۲)، نارسا بودن قوانین برق‌رسانی، عدم وجود معیار برای انتخاب متقاضی، خرید تجهیزات مورد نیاز شبکه از بازار آزاد و انتظارات کشاورزانی که در فاصله

- . برقی کردن چاههای کشاورزی یک متولی داشته باشد و آن هم وزارت نیرو باشد و سازمان‌های تحت مدیریت این وزارتخانه و کلیه مسئولیت‌های مربوطه که در حال حاضر توسط اشخاص حقیقی و حقوقی مختلف انجام می‌گیرد را عهددار شوند.
- اجرای این عملیات برای وزارت نیرو آسان‌تر از وضع موجود است.
۲. بودجه برقی کردن چاهها که در حال حاضر با توجه به مصوبات قانونی مجلس شورای اسلامی از طریق وزارت نفت در اختیار وزارت نیرو و وزارت کشاورزی قرار می‌گیرد و همه ساله در قانون بودجه سالانه توسط مجلس شورای اسلامی در ذیل تبصره «۱۱» بخش انرژی دیده می‌شود در یک بند به وزارت نیرو تعلق گیرد.
۳. به وزارت نیرو تکلیف شود که در سطح کشور، هر چاه آب کشاورزی که در فاصله
۴. در صورت تصویب این پیشنهاد که می‌تواند به صورت طرح از طرف کمیسیون انرژی یا لایحه از طرف دولت (وزارت نیرو - وزارت کشاورزی) ارائه شود، مسیر برقی کردن چاههای کشاورزی مستقیم - شفاف و ساده خواهد شد و متقاضیان دقیقاً می‌دانند که چه موقع برق چاه آن‌ها تأمین خواهد شد و مجبور نیستند مسیرهای طولانی بانک کشاورزی برای وام، اداره کشاورزی برای ضمانت، بازار آزاد برای خرید تجهیزات، پیمانکاران برای اجرای خط، برق منطقه‌ای برای درخواست و شرکت‌های توزیع برای برقراری سرویس را بپیمایند.
- چنان‌چه در لایحه بودجه سال آینده ۱۳۸۵ همان

در حالی که وزارت نیرو با اعتبار اختصاصی مذکور در بند «الف» فقط امکان برق‌رسانی ۲۹۰۰ حلقه چاه را دارد، موافقنامه‌ای که وزارت جهاد کشاورزی با سازمان مدیریت امضاء خواهد نمود ۱۲۰۰۰ حلقه چاه است که این دو موافقنامه با هم متناقض بوده و

.

اعتباراتی که در قالب مصوبه شماره ۳۳۱/۴۵۶۷۵ مورخ ۱۳۸۱/۹/۱۷ شورای اقتصاد برای برقی کردن چاههای کشاورزی در برنامه سوم عمرانیمنتظر شده است به شرح زیر می‌باشد که به نظر می‌رسد در پایدار کردن این اعتبار مشکلی نیست.

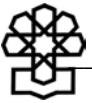
مبلغ به میلیون دلار	۵۰	۵۶	۶۱	۵۷	۵۵	۵۵	۵۵	۵۵	۵۳	۴۸

۱. برآورد پیوست ۳ هزینه برق‌دار کردن هر چاه به طور میانگین در حدود ۲۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال است . بنابراین با توجه به این هزینه، وزارت نیرو با مجموعه اعتبارات تخصیص داده شده فعلی «۱۳۸۴» سالانه ۲۰۰۰ حلقه چاه را برقی خواهد کرد .

۲. گرچه برقی کردن چاههای کشاورزی در قالب اقتصاد کلان کشور به نفع همگان است

قیمت انرژی برق در بخش کشاورزی در حدود ۱۵ ریال است (یعنی حداقل قیمت برق در بین سایر بخش‌ها)، بنابراین وزارت نیرو مجبور است برای جبران مابه التفاوت این قیمت با قیمت خرید برق که حداقل ۱۶۰ ریال است از سایر محل‌ها تأمین نماید.

جهت آسان‌سازی برق‌دار کردن چاههای کشاورزی (بدون تغییر در اعتبارات تخصیص داده شده) پیشنهاد می‌شود:

《 》

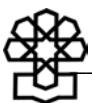
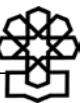
جدول تعداد جاههی بوقوفدار شده - سالیان ۱۳۸۴ و ۱۳۸۵
طرح احداث و تقویت شیکو بوق جاههی کشوارزی

ردیف	نام شهرستان	سال ۱۳۸۵		سال ۱۳۸۶		سال ۱۳۸۷		سال ۱۳۸۸		سال ۱۳۸۹		سال ۱۳۹۰	
		مدد مندوسب سال ۱۴۰	مدد مندوسب سال ۱۴۱	مدد مندوسب سال ۱۴۲	مدد مندوسب سال ۱۴۳	مدد مندوسب سال ۱۴۴	مدد مندوسب سال ۱۴۵	مدد مندوسب سال ۱۴۶	مدد مندوسب سال ۱۴۷	مدد مندوسب سال ۱۴۸	مدد مندوسب سال ۱۴۹	مدد مندوسب سال ۱۵۰	مدد مندوسب سال ۱۵۱
۱	آمل	۷۰۵	۷۰۶	۷۰۷	۷۰۸	۷۰۹	۷۱۰	۷۱۱	۷۱۲	۷۱۳	۷۱۴	۷۱۵	۷۱۶
۲	دانان	۷۱۷	۷۱۸	۷۱۹	۷۲۰	۷۲۱	۷۲۲	۷۲۳	۷۲۴	۷۲۵	۷۲۶	۷۲۷	۷۲۸
۳	درود	۷۲۹	۷۳۰	۷۳۱	۷۳۲	۷۳۳	۷۳۴	۷۳۵	۷۳۶	۷۳۷	۷۳۸	۷۳۹	۷۴۰
۴	دزد	۷۴۱	۷۴۲	۷۴۳	۷۴۴	۷۴۵	۷۴۶	۷۴۷	۷۴۸	۷۴۹	۷۵۰	۷۵۱	۷۵۲
۵	پاکدشت	۷۵۳	۷۵۴	۷۵۵	۷۵۶	۷۵۷	۷۵۸	۷۵۹	۷۶۰	۷۶۱	۷۶۲	۷۶۳	۷۶۴
۶	فارسان	۷۶۵	۷۶۶	۷۶۷	۷۶۸	۷۶۹	۷۷۰	۷۷۱	۷۷۲	۷۷۳	۷۷۴	۷۷۵	۷۷۶
۷	گرمسار	۷۷۷	۷۷۸	۷۷۹	۷۸۰	۷۸۱	۷۸۲	۷۸۳	۷۸۴	۷۸۵	۷۸۶	۷۸۷	۷۸۸
۸	گرمه و خوشاب	۷۸۹	۷۹۰	۷۹۱	۷۹۲	۷۹۳	۷۹۴	۷۹۵	۷۹۶	۷۹۷	۷۹۸	۷۹۹	۷۱۰
۹	گلزار	۷۱۱	۷۱۲	۷۱۳	۷۱۴	۷۱۵	۷۱۶	۷۱۷	۷۱۸	۷۱۹	۷۲۰	۷۲۱	۷۲۲
۱۰	حومه	۷۲۳	۷۲۴	۷۲۵	۷۲۶	۷۲۷	۷۲۸	۷۲۹	۷۳۰	۷۳۱	۷۳۲	۷۳۳	۷۳۴
۱۱	چالوس	۷۳۵	۷۳۶	۷۳۷	۷۳۸	۷۳۹	۷۴۰	۷۴۱	۷۴۲	۷۴۳	۷۴۴	۷۴۵	۷۴۶
۱۲	چالوس و خوشاب	۷۴۷	۷۴۸	۷۴۹	۷۵۰	۷۵۱	۷۵۲	۷۵۳	۷۵۴	۷۵۵	۷۵۶	۷۵۷	۷۱۸
۱۳	چالوس و خوشاب	۷۵۹	۷۶۰	۷۶۱	۷۶۲	۷۶۳	۷۶۴	۷۶۵	۷۶۶	۷۶۷	۷۶۸	۷۶۹	۷۷۰
۱۴	چالوس و خوشاب	۷۷۱	۷۷۲	۷۷۳	۷۷۴	۷۷۵	۷۷۶	۷۷۷	۷۷۸	۷۷۹	۷۷۱۰	۷۷۱۱	۷۷۱۲
۱۵	چالوس و خوشاب	۷۷۱۳	۷۷۱۴	۷۷۱۵	۷۷۱۶	۷۷۱۷	۷۷۱۸	۷۷۱۹	۷۷۲۰	۷۷۲۱	۷۷۲۲	۷۷۲۳	۷۷۲۴
۱۶	چالوس و خوشاب	۷۷۲۵	۷۷۲۶	۷۷۲۷	۷۷۲۸	۷۷۲۹	۷۷۳۰	۷۷۳۱	۷۷۳۲	۷۷۳۳	۷۷۳۴	۷۷۳۵	۷۷۳۶
۱۷	چالوس و خوشاب	۷۷۳۷	۷۷۳۸	۷۷۳۹	۷۷۴۰	۷۷۴۱	۷۷۴۲	۷۷۴۳	۷۷۴۴	۷۷۴۵	۷۷۴۶	۷۷۴۷	۷۷۴۸
۱۸	چالوس و خوشاب	۷۷۴۹	۷۷۵۰	۷۷۵۱	۷۷۵۲	۷۷۵۳	۷۷۵۴	۷۷۵۵	۷۷۵۶	۷۷۵۷	۷۷۵۸	۷۷۵۹	۷۷۶۰
۱۹	چالوس و خوشاب	۷۷۶۱	۷۷۶۲	۷۷۶۳	۷۷۶۴	۷۷۶۵	۷۷۶۶	۷۷۶۷	۷۷۶۸	۷۷۶۹	۷۷۷۰	۷۷۷۱	۷۷۷۲

به طور خلاصه بدون تغییر در حجم اعتبارات اختصاص داده شده فقط با جایه‌جایی بعضی از بندها در لایحه بودجه مشکل برقی کردن چاههای آب کشاورزی، تا اندازه زیادی حل خواهد شد.

۱. لیست چاههای آب کشاورزی برقدار شده از سال ۱۳۷۸ تا نه ماهه اول سال ۱۳۸۴.
  ۲. سهمیه‌بندی برقی کردن چاههای برق در سال ۱۳۸۴.
  ۳. هزینه برقی کردن هر چاه.
  ۴. مصوبات و قوانین برق‌رسانی به چاههای آب کشاورزی.

متوجهه برای کشوارزی، سالانه حداقل ۶۰۰۰ متقاضی جدید برقی کردن چاه کشوارزی برای وزارت نیرو ایجاد می‌شد.

» »

. » » .

به استناد قانون فوق همانند سال گذشته به کشوارزان وام بدون بهره پرداخت می‌گردید ولی سقف پرداخت آن به ۱۲ میلیون ریال کاهش یافت که موجب عدم استقبال کشوارزان شده و در تاریخ ۱۳۷۹/۱۲/۹ آئین‌نامه اجرایی آن به شرح ذیل اصلاح گردید: «به ازای هر فقره وام پرداختی به کشوارزان، ۵۰ درصد هزینه تا سقف ۲۰ میلیون ریال به صورت بلاعوض به کشوارزان پرداخت می‌شود».

. » » .

در سال ۱۳۸۰ علاوه بر اعتبار بند «ه» تبصره «۲۷»، مبلغ ۸۴۶۰ میلیون ریال به صورت استانی اختصاص داده شد تا از طریق وزارت جهاد برای برقی کردن چاهها به صورت کمک بلاعوض به کشوارزان پرداخت گردد.

۱. بند «ه» تبصره «۲۷» قانون بودجه سال ۱۳۸۰

۲. بند «الف» تبصره «۱۲» قانون بودجه سال ۱۳۸۱

۳. بند «ج» تبصره «۱۲» قانون بودجه سال ۱۳۸۱

۴. بند «الف» تبصره «۱۲» قانون بودجه سال ۱۳۸۲

۵. بند «ب» تبصره «۱۲» قانون بودجه سال ۱۳۸۲

از سال ۱۳۸۲ اعتبار بند «ب» تبصره «۱۲» قانون بودجه سال قبل، با ۱۰۰ درصد افزایش به رقم ۲۶۰,۰۰۰ میلیون ریال افزایش یافت. با افزایش اعتبار و اصلاح آئین‌نامه اجرایی آن و همچنین اعتبار استانی اختصاصی به این موضوع، سالانه بیش از ۱۸,۰۰۰ متقاضی برقی کردن چاه کشوارزی ایجاد می‌شد.

۱. هزینه هر کیلومتر خط به کیلو ولت	۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰
۲. قیمت ترانسفورماتور KVA	۱۰۰
۳. تابلو و تجهیزات اندازه‌گیری	۳۰,۰۰۰,۰۰۰
به طور متوسط هر چاه ۱۶۰۰ متر خط نیاز دارد.	
هزینه خط	$۱۶۰۰ \times ۱۲۰ = ۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰$
هزینه برقراری سرویس برای هر مشترک	$۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰ + ۲۰,۰۰۰,۰۰۰ + ۳۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۲۵۰,۰۰۰,۰۰۰$

» »

اولین قانون برقی کردن چاههای کشوارزی، در سال ۱۳۷۸ با عنوان «قانون تسريع در برقراری به چاههای کشوارزی» در مجلس شورای اسلامی تصویب و به دولت ابلاغ شد و پس از آن نیز قوانین دیگری به شرح ذیل در بودجه‌های سنواتی کشور به تصویب رسیده است.

. » » .

براساس این قانون سالانه مبلغ ۱۸۰ میلیارد ریال از محل صرفه‌جویی در مصرف سوخت‌های فسیلی، به بانک کشوارزی پرداخت می‌شد تا از محل آن به کشوارزان وام بدون کارمزد پرداخت گردد.

براساس آئین‌نامه اجرایی این قانون به ازای هر حلقه چاه کشوارزی به هر کشاورز تا سقف ۶۰ میلیون ریال وام پرداخت می‌گردد. براساس اعتبار فوق و

۱. بند «الف» تبصره «۱۲» قانون بودجه سال ۱۳۸۳

۱۰. بند «ب» تبصره «۱۲» بودجه سال ۱۳۸۳

براساس درخواست شرکت توانیر، با اصلاح آئیننامه اجرایی اعتبار استانی،
اعتبار یارانه‌ای اقساطی برای احداث خطوط اصل ۲۰ کیلو ولت اختصاص داده شد.

:

: گزارشی درباره برقی کردن چاههای کشاورزی

Report Titel: A Report about Electrifying Agricultural Wells

: مطالعات زیربنایی

: هاشم خوبی

: محمدرضا محمدخانی - محمدحسن معادی رودسری

: دانشیار، (رئیس محترم کمیسیون انرژی)

:

:
۱. برقی کردن (Electrifying)

۲. چاه (Well)

۳. کشاورزی (Agriculture)

:

۱. قانون تسريع برق رسانی به چاههای کشاورزی، مصوب سال ۱۳۷۸ مجلس شورای اسلامی.

۲. قوانین بودجه سالهای ۱۳۷۸ الی ۱۳۸۳.

۳. طرح احداث و تقویت شبکه برق چاههای کشاورزی، وزارت نیرو، ۱۳۷۸.